

BOOKA.

Knjiga **155**

REJVEN LEJLANI
SJAJ

Naslov originala

Raven Leilani

Luster

© Raven Leilani, 2020.

ZA IZDAVAČA

Ivan Bevc

Nika Strugar Bevc

© za srpsko izdanje

BOOKA

11000 Beograd, Cara Dušana 68

office@booka.in

www.booka.rs

IZVRŠNA UREDNICA

Sanja Bogičević

PREVOD S ENGLESKOG

Miloš Petrik

LEKTURA

Borka Slepčević

KOREKTURA

Ana Vranješ

PRELOM

Bodin Jovanović

DIZAJN KORICA

Marija Stojisavljević

ŠTAMPA

DMD Štamparija

Beograd, 2021.

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti
niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene
saglasnosti izdavača.

REJVEN LEJLANI

SJAJ

Preveo Miloš Petrik

Mojoj majci

Tokom prvog seksa potpuno smo obučeni, za svojim stolovima, u radno vreme, okupani plavim svetlom kompjutera. On je u lepšem delu grada, obrađuje novu gomilu mikrofilmova, a ja sam u centru, bavim se ispravkama novog labradorskog rukopisa detektivskog romana. On mi priča šta je ručao i pita da li mogu da skinem veš u svojoj pregradi a da niko ne primeti. Poruke koje mi šalje besprekorno su začinjene interpunkcijom. Voli reči poput okusiti i raširiti. Prazno polje teksta puno je mogućnosti. Naravno, plašim se da tehnička podrška daljinski prati moj saobraćaj, ili istoriju pretraga na internetu, što bi moglo da mi zakaže još jedan sastanak sa službom za ljudske resurse. Ali taj rizik. Uzbuđenje od tog trećeg para neviđenih očiju. Pomisao da neko, sa slatkim optimizmom koji dolazi tek posle pauze za ručak, možda naiđe na ovaj čet i vidi kako smo sladostrasno Erik i ja izgradili naš privatni svet.

U svojoj prvoj poruci skreće mi pažnju na greške u kućanju na mom internet-profilu i saopštava mi da je u otvorenom braku. Njegove slike s profila su iskrene i neobavezne – mutna slika njega koji spava na pesku, pa ona kako se brije, slikana otpozadi. Ova poslednja fotografija me i pomera.

Prjave pločice i mekana para koja se povlači. Njegovo lice u ogledalu, tiho, ozbiljno i mirno, ispitivačko. Sačuvam sliku na svoj telefon kako bih mogla da je gledam u vozu. Žene mi proviruju preko ramena i osmehuju se, a ja im dopuštam da misle da je on moj.

Osim njega, nisam imala mnogo sreće s muškarcima. Ne sažaljevam se. To je činjenica. Evo jedne činjenice: imam mnogo dobre grudi, i zbog njih mi je kriva kičma. Još činjenica: plata mi je veoma mala. Teško gradim prijateljstva, a muškarci gube interesovanje za mene kada pričamo. Uvek je ispočetka dobro, ali onda se eksplicitno izlanem o torzi-ji najnika ili stanarini. Erik je drugačiji. Dve nedelje smo se dopisivali kada mi je rekao za rak koji je odneo pola njegove porodice s majčine strane. Pričao mi je o svojoj tetki koju je mnogo voleo. Pravila je napitke od lisičje dlake i konoplje. Sahranjena je s lutkom od kukuruzovine koju je sama napravila po svom liku. Ipak, s ljubavlju opisuje dom iz svog detinjstva, sva ta prostranstva farmi između Milvokija i Epltona, o žutoprsim pevačicama i malim labudovima koji bi se muvali po njegovom dvorištu tražeći semenke. Kada ja govorim o detinjstvu, pričam samo o lepim delovima. O „Spajs svetu“ na VHS-u koji sam dobila za peti rođendan, o barbi-ki koju sam istopila u mikrotalasnoj kada sam ostala sama kod kuće. Naravno, kontekst mog detinjstva – boj bendovi, instant užine, impičment Bila Klintona – samo naglašava razliku u godinama. Erik je veoma osetljiv kako na svoje, tako i na moje godine, i veoma se trudi da savlada dvadeset-rodnišnju razliku. Prati me na Instagramu i ostavlja dugačke komentare na moje postove. Penzionerski internet-slang pomešan sa ozbiljnim primedbama o tome kako mi svetlo pada na lice. U poređenju s nedokučivim nabacivanjem mlađih, ovo je pravo olakšanje.

Mesecima razgovaramo pre nego što nam se rasporedi poklope. Pokušavali smo da se sretnemo ranije, ali nešto bi uvek iskrslalo. To je samo jedna od razlika između mog i njegovog života. Na njega neki ljudi računaju, a ponekad im je i hitno potreban. Između tih naglih otkazivanja, shvatam da je i meni potreban. Zbog njega i moji snovi na neki deliričan način izražavaju žeđ – široko prostranstvo žute pustinje, katedrale ogrnute visećom mahovinom. Dok smo se dogovorili oko prvog sastanka, bila sam spremna na sve. On je želeo da odemo u zabavni park Siks flegs.

Odlučili smo da odemo tamo u jedan utorak. Kada je pristigao u svom belom volvu, tek sam bila stigla do dela priprema za sastanak u kojem se trudim da uvežbam ispravan smeh. Tri haljine sam probala pre nego što sam se odlučila za onu pravu. Vezujem uvojke gumicom i iscertavam oči krejonom. Sudopera je puna sudova, u stanu se svuda oseća losos, a ja ne želim da on misli da to ima neke veze sa mnom. Navlačim komplikovan veš, manje gaćice a više nekakvo klupko pantljika, i stajem pred ogledalo. Govorim sebi: *Ti si jedna privlačna žena. Nisi tuce hrčaka naguranih u crevo za kobasicu.*

Parkirao se tako da blokira nečiji izlaz. Naslonjen je na kola i tako me čeka, sjajnih i mirnih očiju. Kosa mu je tamnija nego što sam očekivala, tako tamnocrna da liči na plavu. Lice mu je gotovo opsceno simetrično, mada mu je jedna obrva malo viša od druge, pa zbog toga izgleda pomalo oholo. Drugi je dan leta, i sve sile ovog grada nemaju nikakvu moć nad njim. Posežem za njegovom rukom, pokušavajući da ne progutam jezik i obuzima me jedan neobičan osećaj. Naravno, nervozna sam. Uživo je baš, onako, tatica, opreznog i ozbiljnog lica, tek blago umekšanog proređenom linijom

kose. Ali moj neobičan osećaj nema nikakve veze s tim, niti s mojim zurenjem kroz njegove nežne usne i blago kriv nos ne bih li videla ikakav nagoveštaj da je jednako nervozan kao i ja. Ne, osećam se ovako zato što je osam i petnaest ujutro i zato što sam srećna. Nisam u prevozu zasmrđenom nečijom mlakom turšijom dok želim da me nema.

„Idi“, kažem i pružam ruku.

„Znam“, kaže on, dok mu se dugački prsti smeštaju među moje, previše nežno. Želela sam da budem nasrtljivija, da ga zagrlim lagano, kao ekstrovert. Ali događa nam se ovo mli-tavo rukovanje, izbegavanje pogleda, neiznenađujuća i pot-puna predaja moći. A onda se događa najgori deo upoznavanja s muškarcem usred bela dana, ono kada vidiš da te vidi, kada promišljaš u deliću sekunde hoće li neki budući kuni-lingus biti strastven ili reda radi. Otvara vrata, a s retrovizora visi čupava plava kockica. Polupojedena kesica grickalica je na suvozačkom sedištu. Preko interneta komunicira otvoreno, uz obilje mucave iskrenosti. Međutim, već smo potrošili priče koje se pričaju na prvom sastanku, pa je teško početi razgovor. Pominje vreme, pa se zapričamo o klimatskim promenama. Posle neke opšte priče o tome kako ćemo nasmrtno sagoreti, zaustavljamo se pored parka.

Teško je biti nesvestan razlike u godinama kada si okružen najkićastijim obeležjima detinjstva. Baloni u obliku ptičice Tviti, plastične, bezdušne oči maskote Tasmanijskog Đavola, kuglice sladoleda *dipin dots*. Dok prolazimo kroz kapiju, osećam zašećereno sunce parka kao uvredu. Ovo je za decu. Odveo me je na mesto namenjeno deci. Posmatram njegovo lice tražeći ma kakav znak da je ovo šala ili uznemirujući izraz njegove nesigurnosti zbog moje ništavne dvadeset tri godine na ovom svetu.

Razlika u godinama mi ne smeta. Osim što su stariji muškarci finansijski stabilniji i imaju drugačije razumevanje klitorisa, tu je i snažna droga velike neravnoteže moći. Biti uvučen u neizdrživi limb između njihove nezainteresovanosti i veštine. Njihova panika spram rastuće ravnodušnosti sveta. Njihov gnev i osećaj neostvarenosti koje kanališu u svođenje tvog tela na sjajne, savitljive delove.

Osim, što se njega tiče, ovo kao da je nešto novo. Ne tek izaći s nekim ko nije njegova žena, već izaći s devojkom koja je slučajno crnkinja. Osećam to u načinu na koji oprezno izgovara *Afroamerikanka*. Kako apsolutno odbija da kaže reč *crnkinja*. Po pravilu, pokušavam da izbegnem tu vrstu razdevičenja. Nema šanse da sam prva crnkinja koja se viđa s belcem. Ne mogu da podnesem nervozne izvedbe bekpekerskog repa, upadljivi napor ka kolokvijalnom izražavanju, oholost ružičastih muškaraca u šarenoj afričkoj tkanini. Dok prilazimo ormarićima, otac i sin povraćaju iza velikog postera Duška Dugouška. Otvaram ormarić i primećujem da je u njemu pelena. Erik je vidi, i poziva domara. Kaže da mu je žao, i čini mi se da mu nije samo žao zbog pelene već više zbog utiska o izboru mesta. Krivo mi je zbog toga. Krivo mi je jer mi je prvi instinkt da mu udovoljim, a ne da predložim da odemo negde drugde. Jer sada oboje moramo da trpimo moje pokušaje da dokažem da je ovo Super Zabavno! I da Nisi Ti Kriv!

Predugo je razgovarati preko interneta čitav mesec. Dok smo pričali, mašta mi je divljala. Na osnovu toga što izdašno koristi tačku zarez, prosto sam pretpostavila da će i ovaj sastanak dobro proći. Ali sve je drugačije uživo. Za početak, ne snalazim se jednako brzo. Nemam vremena da razmislim

o tome šta ću da kažem i da sastavim pametan odgovor u aplikaciji za beleške. A oseća se i telesna vrelina. Neizrazivi delovi blizine muškarca, ono slatko, nešto divlje ispod parfema, ono kako se ponekad čini da uopšte nemaju beonjače. Duboko, adrenalno muško ludilo, tanušnost njegovog zazora. Osećam to na sebi i u sebi, kao da me opsega nekakav zloduh. Preko interneta smo oboje domaštavali ono što nismo znali. Domaštavali smo optimistično, kroz žudnju koja pojačava i iskrivljuje. Imali smo razrađene hipotetičke večere, pričali o lekarskim pregledima koje smo se plašili i da zakažemo. Sada kad tih praznina više nema, dok mi utrljava kremu za sunčanje u leđa, istovremeno je i premalo i previše.

„Da li ti ovo prija?“, pita me, s vrelim dahom na zadnjem delu mog vrata.

„Aha“, kažem pokušavajući da ne učitam u taj kontakt više nego što on zaista sadrži. Međutim, šake su mu divne. Tople su, krupne i meke, a ja mesecima nisam bila povaljena. Na trenutak sam sigurna da ću zaplakati, što nije neobično, jer plačem često i svuda, a naročito zbog one reklame za *Oliv garden*. Izvinjavam mu se i otrčavam do kupatila. Tamo se ogledam u ogledalu i pokušavam da ubedim sebe da postoje i važnije stvari od ovog trenutka. Džerimandering. Genealoški konglomerati koji prodaju moje briseve državi.

Naravno, treba i biti seksi dok vitlaš nebesima. Kao i većini belaca koji proždire pasulj u šumi uprkos svežim fekalnim dokazima o prisustvu medveda, Eriku su njegova smrtnost i mekano mesnato telo beznačajne, slučajne sitnice. Ja sam, s druge strane, veoma svesna svih načina na koje mogu da poginem. Tako, dok mi, uz uzdah, tinejdžer na radu u zabavnom parku zatvara sigurnosni pojas i odvlači se ka

upravljačkim polugama, razmišljam o svim nedovršenim poslovima – kilogramu sladoleda od pistača u zamrzivaču, jednom i po drkanju preostalom u bateriji mog polumrtvog vibratora, neodgledanom kompletu emisija *Mister Rodžers*¹.

Erikov polet je zarazan. Posle prve dve vožnje, počinjem da uživam, i to ne samo zato što, ako poginem, neću morati da otplatim studentski kredit. Plete prste s mojima i povlači me ka čelu reda; toliko mu se išlo u zabavni park da je spreman da plati više samo da bi se prvi vozio. Vezujem pertle, pa ga, pošto se vratim, zatičem kako s Gicom Prasić priča o početničkim radnim mestima u arhivi.

„Dobra korisnička podrška nam treba stalno“, kaže, i gura svoj broj telefona u Gicinu ružičastu plišanu rukavicu. Sedamo na najviši rolerkoster u parku po treći put, a on vrišti kao da je prvi. Zaista, iz glasa vrišti. Ispočetka me to odbija, ali pošto uđemo u poslednji krug, shvatam da mi se dopada. Mnogo mi se dopada. Ne mogu da se odlučim da li je do disonance, do ženskastosti njegovog uživanja u poređenju s njegovom masom, ili do moje zavisti spram njegove radosti – zanosa u užasu, želje da ponovo oseti nešto što je već iskusio. Njegova radost je sirova, toliko da se osećam kao da mogu samo da iskoračim iz svoje kože i pokažem mu mekano meso pod njom. Ali ne još. U njegovoj gorljivosti ima i neke tuge, kao da pomalo glumi, kao da pokušava nešto da dokaže. Gleda me na vrhu uspona. Vetar mu nosi kosu. Iza njegovih očiju vidim sebe, razlomljenu na deliće. Odjednom me boli da budem ovako obična, ovako otvorena pred njim, dok me gleda i pretvara se da nisam samo jeftinija verzija brzih italijanskih kola.

1 Dugovečna dečja emisija, emitovana tokom cele druge polovine dvadesetog veka. (Prim. prev.)

„Kad bi samo svaki dan bio ovakav“, kaže pošto stignemo do najstrašnijeg dela šina, gde te zaustave u vazduhu i nateraju da iščekuješ pad. Svetla parka pod nama se pale. Ja samo želim da on dobije ono što želi. Želim da budem jednostavna i nezahtevna. Ne želim sukob između njegove fantazije i moje prave ličnosti. Želim to sve, i ništa od toga. Želim da seks bude dosadan i mlak, da ne može da mu se digne, da previše otvoreno pričam o svojim iritabilnim crevima, da se vežemo uzajamnim tešenjem. Želim da se svađamo u javnosti. A kada se svađamo nasamo, da me možda slučajno udari. Želim da se dugo i sadržajno bavimo posmatranjem ptica, pa da u istom trenutku saznamo da imamo rak. A onda se setim njegove žene, rolerkoster kreće naniže, i padamo.

Ceo dan, uprkos svemu, razmišljam o njegovoj ženi. Shvatam da se nadam da je aktivna članica udruženja za samozastitu stanara. Značilo bi mi i da tokom seksa samo leži. A mogla bi i da bude kul. Moglo bi zaista da joj ne smeta što joj muž izlazi s devojkom koja ima šesnaest puta pouzdanija jajašca. Mogla bi i da bude gipka, pod uticajem retrogradne Venere, i sklona upotrebi prirodnih dezodoransa. Žena koju toliko ne potresaju sve žene Njujorka da daje svesrdan blagoslov toj raspupeloj hordi da se jebe s njenim mužem.

Posle još nekoliko krugova, Erik i ja odlazimo do lažnog salona sa iznenađujućim obiljem nameštaja od pruća. To je jedino mesto u parku gde je dozvoljena prodaja alkohola. Nad šankom su neonske brčine Sime Strahote. Kelnerica s kaubojskim šeširom baca dva lepljiva menija na sto. Kaže nam šta je u ponudi takvim tonom da je jasno kako nam je, budući da smo njeni gosti, isključiva dužnost da je ne

uznemiravamo. Do tog trenutka, vozili smo se jedno pored drugog. Sada ga gledam direktno, i gotovo da osećam bol. Njegova puna pažnja je kao vrela tačka.

„Kako se provodiš?“, pita.

„Okej je.“

„Moram da budem iskren, teško te čitam, a obično mi dobro ide.“ Završavam pivo i pokušavam da ne pokažem koliko sam presrećna što ništa od moje želje i mog gađenja nije doprlo do njega. „Nekako si odsutna“, kaže mi, a dete u meni se veseli. Odsutnost je moj izbor, opušten stav. Ne ličim na devojkicu iz Bušvika koja liže praznu konzervu tune.

„Ja sam kao otvorena knjiga“, kažem, prisećajući se svih muškaraca kojima je bila nečitka. Oni su bili moje greške. Pokušavala sam da ih sapletem na izlazu iz svog stana. Jurila sam ih niz hodnik s tečnošću za ispiranje usta i vikala *dobra sam ja i za plažu, odustajem od svih zavisnih rečenica, molim te, treba mi samo jedna ruka lekture.*

Trudim se, tako, da budem blazirana. Koliko god mogu, pokušavam da se napravim kao da razmišljam, umesto što se plašim sledeće gluposti koja bi mogla da mi izleti iz usta.

„Da li se viđaš još s nekim?“, pita me.

„Ne. Je l' me zbog toga želiš manje?“

„Ne. Da li me zbog toga što sam oženjen ti želiš manje?“

„Ne, samo više“, kažem, i pitam se da li sam počela da pričam previše, da li sam pogrešila kada sam mu rekla da je jedini. Niko ne želi nešto što niko ne želi. U vazduhu se širi miris trave, klozeta i kokica, a za šankom neki čovek tiho plače pored ogromnog plišanog medveda. Prvi put mi pada na pamet da je Erik možda izabrao ovo mesto kako ne bismo naleteli ni na koga iz grada koga poznaje. „Dopalo mi se što si me pitao kako se provodim“, kažem.

„Zašto?“ Mršti se i shvatam da sam videla ovaj izraz lica i ranije, da su mi posle samo par sati njegovi izrazi lica postali poznati. Kada pomislim da ćemo odavde samo ići dalje, kako se nikada nećemo vratiti u relativnu anonimnost interneta, dođe mi da se sklupčam kao fetus. Mrzim to što sam se ponovila, što me je pogledao, primetio obrazac, i odlučio da je to nešto što bi podneo ponovo da vidi. Ne mogu nikako da nas dovedem u ravnopravan položaj. Neki muškarci imaju makar toliko pristojnosti da te odmah upute u sve što im fali. Ali ja želim još Erika, još svega što sam videla kod njega. Ovu pomalo očinsku namrgođenost, ovaj blagi izraz neodobravanja, na primer.

„Zato što mi se učinilo da zaista čekaš odgovor, da me ne pitaš samo reda radi, očekujući da ću reći da mi je lepo“, kažem mu.

„Daj mi primer za takvo pitanje.“

„Evo: jesi li svršila?“

„I ti odgovaraš sa 'da' iako je odgovor 'ne'?“

„Naravno.“

„Baš si ti neka mala lažljivica“, kaže on, a ja želim da kažem *da, da, baš jesam*.

„Ti nikada ne lažeš da ne bi nekom povredio osećanja?“

„Nikad.“

„Zanimljivo“, kažem ja. Naravno, nije zanimljivo to što mu je dozvoljeno da živi iskreno. Nije zanimljivo to što ne može ni da zamisli ništa drugo. Poistovetio je svoje mogućnosti s mojima. Nisu mu pale na pamet laži koje izgovaramo samo da bismo preživeli, ljubaznost pretvaranja, kakvu sad ilustrujem dok jedem ovaj kužni hot-dog. Prvi put ga pomalo razumem. Misli da smo slični. Nema pojma koliko se ja trudim.

„Možeš da se opustiš pored mene, znaš“, kaže mi, a ja se jedva uzdržavam od toga da mu se nasmejem u lice.

„Hvala ti“, kažem, ali znam da to ne misli zaista. On želi da se opustim kao što bi leopard mogao da se opusti u zoo-loškom vrtu. Da ne radim ništa i čekam da me nahrani. Ne da trčim u divljini, s nečijom tetivom u zubima.

„Takođe, ako ne svršiš, hoću da mi lepo kažeš“, govori mi, rukom tražeći račun.

„Znači, ima da padne seks? Dobro nam ide?“

„Ne slažeš se?“

Dok se vraćamo do kola, počinje kiša. Sitna je, ali neočekivana, a u parku su na pola vatrometa pred zatvaranje. Stojimo na parkingu i čekamo finale. Obgrljuje me rukom dok sukljaju beli ljiljani. Uranjam lice u njegovu košulju, vlažnu od znoja i hlora. Ceo dan nije mogla da se osuši. On mi dodiruje zadnji deo vrata. Prsti su mu lepljivi.

Pošto uđemo u kola, primećujem da su prozori vlažni i s unutrašnje strane. On uključuje brisače i skida košulju. Osmehuje se dok to radi, a ja stičem utisak da je svestan svog tela, i zato poželim da mu sednem na lice. Spremila sam se za ovo. Obukla sam ovu haljinu jer se lako skida. Ali onda on pali motor i izlazimo na put. Sedim i gledam ulične svetiljke kako mu prelaze licem. Put od Džerzija do grada neuobičajeno je prohodan. Izbacio je ruku kroz prozor i tiho i samopouzdan peva uz radio. Na radiju ide *Could Heaven Ever Be Like This* od Idrisa Muhameda. Izašla je 1977, kada je Erik imao tri godine. I ja pevam, najmanje neprijatno što mogu, a što je svejedno veoma neprijatno.

„Kako to da ti znaš ovu pesmu?“, pita, a ja želim da ispadnem kul. Želim da kažem da sam našla ploču u nekoj radnji, tutnutu greškom iza nekog goblinskog proga. Ne da sam je čula u semplovima dveju različitih pesama i da sam provela

period od 2003. do 2006. na internet-forumima pokušavajući da je nađem. Želim da mu kažem da je *Spring Affair* od Done Samer bila pesma koja me je održala tokom 2004, ali događaje iz te godine nisam pominjala u razgovorima.

„Obožavam disko“, kažem, a on se osmehuje i pojačava muziku. Ovako ulazimo u grad, nošeni kasnim sedamdesetim. Vozi lagano, s jednom rukom na volanu, a ja znam da smo stigli kada osetim smrad u vazduhu. Pošto stajemo uz ivičnjak, utišava muziku i ponovo me pita da li mi je bilo lepo.

„Jeste“, kažem, ušiju još punih vetra s auto-puta.

„Bolje bi ti bilo da ne lažeš“, kaže mi, i odjednom mu je ruka na mojoj butini. Na zatiljku. Ne mogu da naslutim obrazac u njegovom dodiru, i tako je tih da i ne čujem kako diše. Umesto toga, osećam svaki pokret atmosfere u kolima: izgubljeni radio-signal i tiho zujanje statike, malo jedno, malo drugo, tako da pod sporim krugovima njegovih prstiju povremeno čujem masni glas voditelja koji kaže *vi slušate*; uličnu svetiljku, bleđi oreol oko njegove glave; njegove krupne, sjajne oči.

„Sisaj mi prste“, kaže mi.

„Daj“, kažem i uzimam prst u usta. Pa dva. Pa tri. A onda najednom savija prste i povlači me ka sebi za donji red zuba.

„Droljice“, kaže mi, pa me pušta.

„Hajde gore.“

„Ne večeras. Izvodim te u četvrtak.“

„Važi“, kažem mu, ali postideņa sam. Geo dan čekam da ga raskomadam. Počistila sam sobu i kupila tri kutije kontraceptivnih pilula. Izlazim iz kola i mašem mu dok odlazi. Dok se penjem uz stepenice, rešavam da sutra javim na posao da sam bolesna i da celu noć gnevno masturbiram uz kuvarsko takmičenje na televiziji.

Na nesreću, vibrator mi je crko. Preturam tražeći baterije, ali ne nalazim AA. Pokušavam prstima, ali taman kad sam blizu, po plafonu progmiže neka bubašvaba. Pogledam se u ogledalo i shvatam da su mi spale jedne veštačke trepavice. Nadam se da se to desilo nedavno; da nisam hodala ceo dan oka prelepljenog lepkom. Sve moje pripreme za sastanak sada su mi sramotne. Pranje zuba dvaput, jaja i fensi mineralna voda koju sam kupila za postkoitalni branč. Pravim omlet i jedem ga u mraku. Razmišljam o izrazu njegovog lica dok sam mu sisala prste. Taj podrugljivi osmeh koji visi u plavetnoj tami.

Tražim boje, i nalazim ih uglavnom skorene. Dve godine nisam ništa naslikala, ali iz čistog optimizma sam imala pri ruci veliku kesu slikarskog materijala. U kesi je i jedan mrtav miš. Nemam pojma koliko je već tamo. Dve godine sam postepeno sklanjala sav slikarski pribor. Probudila sam se iz sna u kojem su mi ruke bile masne od terpentina i ulja i izgubila sam inspiraciju dok sam oprala zube. Poslednji put sam slikala s dvadeset jednom godinom. Predsednik je bio crnac. Imala sam više serotonina i manje sam se plašila muškaraca. A sada su mi cijan i žuta previše tvrde. Treba mi topla voda da ih pomešam. Gnječim boje, puštam da se akril osuši, pa pošto nije dobro, moram ponovo da ih pomešam. Pokušavam da budem verna valeru koliko mogu. Mešam trinaest nijansi zelene, pet nijansi ljubičaste, a nijedna mi ne treba. Špahtla mi se lomi u rukama. U gotovo pet ujutro imam nešto što pomalo liči na kopiju Erikovog lica. Linija njegovog nosa na mekom crvenom svetlu komandne table. Ispiram četkice i gledam kako se privlači zora u svom zadimljenom, gradskom obliku. Negde u okrugu Eseks, Erik je u svom krevetu sa svojom ženom. Ne želim ja baš to, da imam

muža i kuću pod alarmom koji se ne oglašava sve vreme našeg braka. Smeta mi samo što ima ovako sivih, samotnih časova. Časova kada sam očajna, pregladnela, časova u kojima znam kako zvezda postaje praznina.

U četvrtak ujutro nema tople vode, a u mišolovci je svež miš. Moja cimerka i ja već šest meseci izdržavamo celu porodicu miševa. Sve moguće mišolovke smo promenile i vrištale smo jedna na drugu u radnji s kućnim alatkama raspravljajući o tome šta je humana smrt za miša. Moja cimerka je htela da bombarduje ceo stan otrovom, ali nijedan od prozora u stanu ne može da se otvori. Zato smo kupile obične zamke s lepkom koji miriše na puter od kikirikija. Jedino što, da bismo odlepile miša, moramo da izađemo iz kuće i pospemo mu ulje od repice na nožice. Da, u hlebu uvek ima rupa. Da, moja gazdarica što valja čajeve za ravan stomak na Instagramu, i što je nasledila zgradu od svog dede, ignoriše moje mejlove. Ali svi treba da jedu. I tako, dok pokušavam da oslobodim ovog proćelavog mišića na ulici pod budnim okom debele šarene mačketine iz radnje preko puta, kao da smo mišja pošast i ja u istom sosu. Vraćam se u zgradu i razmišljam o tome koliko malo mišu treba. Razmišljam o masti od piletine i puteru od kikirikija. Razmišljam o tome kako će pre mog ručka jedna od mačaka iz radnje ustati s kutije deterdženta s mirisom hemije i spremno dočekati miša u čeljust.

Vraćam se u stan i navlačim najneizgužvaniju haljinu. Gledam se u ogledalo i uvežbavam osmeh jer su me pomerili za sto gde mi šefica vidi lice, a ja sam primetila kako se ona sve više mrgodi. Uprava tvrdi da me je tamo premestila kako bih bila dostupnija ostalim zaposlenima, ali ja znam da je to zbog Marka. Tokom prve dve godine na ovom poslu bila sam smeštena na krajnjim granicama kancelarije, gde dečja literatura prelazi u elektronske ljubice. Tamo sam imala sreće pa sam bila okrenuta ka zidu i mogla sam da duvam nos a da niko to ne vidi. Sada sam u društvu. Pokazujem zube kolegama i čudim se propasti javnog saobraćaja. Deo mene se ponosi time što sam uključena u ove malene interakcije koje potvrđuju da sam tu, poluvidljiva, i da se Njujork nadnosi i nad druge, ali drugi deo mene se znoji u tom kabuki pozorištu i pokušava da me natera da se ispružim i improvizujem nasuprot scenariju.

Do sastanka s Erikom imam možda deset sati, što znači da treba da jedem što je moguće manje. Ne mogu da predvidim preterane reakcije mog stomaka, tako da, ako postoji i najmanja mogućnost za seks, treba da se izgladnim. Ponekad je seks vredan izgladnjivanja, a ponekad nije. Ponekad imamo prevremenu ejakulaciju u jedanaest uveče i dvadeset minuta da stignem do najbližeg *Mekdonaldsa* s aparatom za sladoled koji radi. Pakujem konzervu crnih maslina za ručak. Nanosim malo karmina, nadajući se da će me održavanje boje makar malo odvratiti od jela.

Dok se probijem do voza, sunce prži nuklearnom vatrom sve đubre Menhetna. Gužva u saobraćaju nas koči kod stanica Montrouz, Lorimer i Bedford. Mračni zidovi tunela od prozora prave ogledala. Okrećem se od svog odraza i primećujem čoveka koji masturbira pod ciradom. Zamalo mi mesto

otima neka žena koja je ušla na Junion skveru, ali, srećom, trudnoća ju je usporila. Kasnim na posao osamnaest minuta. Asistenti urednika već usmeravaju talas telefonskih poziva ka agentima.

Moj posao je koordinacija urednika naše dečje edicije, što znači da povremeno govorim asistentima urednika da provere kako zlatne ribice vare hranu. Sazivam sastanke na kojima se raspravlja zašto je s medvedima gotovo i zašto deca isključivo žele da čitaju knjige o ribama. Asistenti urednika me ne zovu da ručamo zajedno. Pokušavam da budem pristupačna. Pokušavam da razumem svoju grupu rečitih nihilista koji su svi potekli s kraja generacije zed. Samo jednu asistentkinju urednika želim da izbegnem, a upravo ta mi prilazi čim sednem za svoj novi sto nasred kancelarije.

„Nemam pojma kako novinari dolaze do naših direktnih brojeva. Jesi li videla Kevina?“ Arija je najstarija od asistenta urednika. Ona je pritom i jedina druga crnkinja u našem odeljenju, što poziva na poređenja koja nikada ne idu meni naruku. Ne samo da je uvek spremna s nekom zanimljivom informacijom o Doktoru Sjusu nego je još i prelepa. Prelepa onako kako su prelepe žene sa ostrva; koža joj je kao neka topla sintetička legura. Zato je i toliko popularna, s tim toba-goanskim očima u kojima se može ogledati, s punim obrazima, s glumom priproste pitomosti pred svim belim profesionalcima. Ona je vešta u toj igri, hoću reći. Mnogo veštija od mene. I tako, kad smo nasamo, čak i dok se gledamo pozajmljenim licima, vidimo se. Vidim njenu glad, i ona vidi moju.

„Ne znam, možda se Kevin konačno teleportovao nazad u fondaciju *Heritidž*“, kažem, uzimajući kafu.

„Ne šalim se“, kaže mi. Uglavnom sam prestala da se brinem da sastavlja spisak razloga zašto bi ona trebalo da preuzme moj posao, jer se više ne radi o tome da li će je zaposliti na mom mestu, nego kada. Jedino što me malo muči jeste to što i dalje želim da budemo prijateljice. Prvog dana na poslu, došla je sva krotka i lepa, spremna da bude dežurna crnkinja. I kao što to obično biva – pošto si uvek jedini drugačiji u prostoriji – osvrtala se oko sebe, tražeći me. Kada me je našla, kada smo se pogledale prvi put, osetila sam neverovatno olakšanje, konačno oslobođenje položaja dežurne crnkinje.

A onda sam napravila pogrešnu procenu. Previše gneva sam prerano podelila. Previše sam se puta iščuđavala belcima. Previše puta jebala mater policiji. Obe imamo diplomu škole Duplo Bolje za Duplo Manje, ali sigurna sam da ona i dalje smatra ulaznicu dovoljno vrednom. I dalje se preuređuje, čeka da je neko primeti. I hoće. Jer to je prava veština – biti crn, biti uporan, a pritom ne smetati. Ona je upravo takva i stidi se mene što nisam.

Volim da mislim da je razlog zašto nisam upornija to što sam pametnija. Ali ponekad je gledam i pitam se da li je možda u meni problem, a ne u njoj. Možda je problem to što sam preslaba i previše osetljiva. A možda zato što sam dežurna drolja u kancelariji.

„Nikad ti neće dati moć koju želiš“, kažem jer sam ljubomorna, i jer mi je zanimljivo da je gledam kako lavira između svoje maske i ovog zavereništva. Naginje se ka meni i eto ga, taj slatki miris crnkinje sa zaštićenim geografskim poreklom – ulje jojobe, ružičasti losion, plava magija.

„Otkud ti znaš? Ti si još uvek urednička koordinatorica, a ovde si već tri godine“, kaže ona. Mogla bih da se pozovem na

svoj položaj, ali to bi bilo neprijatno. Razlika između naših godišnjih zarada je jedna mesečna rata studentskog kredita.

„Upravo smo dobili drugu ruku za onaj serijal o kupanju. Možeš li ti time da se pozabaviš?“, pitam je i okrećem joj leđa. Gledam telefon u nadi da ću imati neku poruku od Erika. Neku potvrdu da nam je prvi sastanak zaista prošao kako treba, neki nagoveštaj da je uzbuđen zbog večeras. Razmišljam o tome da mu pošaljem iscrpan spisak stvari koje sme da mi radi, čisto da izbegnemo nedoumice, ali pošto završim prvi nacrt, baca mi previše na Helgu Pataki³. Nekoliko puta pokušavam da ga prepravim pre nego što odustanem i odem da nađem Kevina, kome je zapala knjiga koja je izazvala celu ovu frku u javnosti, ilustrovana dečja istorija za male konzervativce, lirsko promišljanje o radikalizmu liberalnih medija i mučeništvu ruralnih saveznih država.

Ako ćemo objektivno, ilustracije u knjizi su zaista nešto posebno. Sumorni gvaš zalaska sunca nad konfederalnim vojnim logorom. Linkolnov razmazani balončić u kojem, zagledan u budućnost, razmišlja o razočaravajućem stanju svoje partije. Fotorealistični prikaz urbanog kriminaliteta. Nalazim Kevina ushodanog u svojoj kancelariji, sa samo jednom čarapom, kako priča telefonom dok ovaj agitprop za decu nestaje s polica knjižara. A onda vidim i Marka. Na svoju sramotu, odmah zatim se sklanjam na stepenište i zadržavam dah. Od svih muškaraca s posla s kojima sam spavala, on me je najviše koštao. Ono što kažu da se ne pljuje u bunar iz kog piješ vodu je super, ali važi samo ako imaš nekog izbora, što s mojom platom... Najvećim delom, seks s kolegama bio mi je najbolji deo rada u ovoj firmi.

3 Lik nasrtljive muškobanjaste devojčice iz crtanog serijala *Hey, Arnold*. (Prim. prev.)

Majk i upoznavanje s radom u kancelariji, njegovi tanki prsti i žargon službe za kadrove dok ga polako izvlačim iz pantalone. Džejk iz tehničke podrške, kako se penje uz stepenice u šest posle podne, s priveskom za ključeve, kako mi diše za vrat dok mi šapuće o ovlašćenjima administratora dok rešava moj problem s pokvarenim monitorom. Hejmiš iz ugovaranja u sobi za dojenje, s čuperkom kose obojenim u plavo i dlakavim butinama, koji me lepo moli da ga zovem *gospodaru*. Tajler, šef redakcije za život i samopomoć, s magazinima razbacanim po stolu i halterima za sokne, kako mi gura glavu naniže dok je na telefonu s dablinskim ogrankom. Vlad iz kurirske službe, s lošim engleskim i stiroporom za pakovanje svuda po podu oko nas. Ardžun iz britanskog odeljenja za prodaju, sa sjajnom crnom kosom i podlakticama kao u zlikovca iz crtaća, besan jer mu Skolastik krade najbolje članove tima. Ponovo Džejk iz tehničke, jer kompjuteri su sranje, a on ima najlepši kurac koji sam ikada videla. Tajrel iz proizvodnje, poluosmehnut, u ve-ceu tokom božićne zabave, dok mu se šarene svetiljčice beskonačno ogledaju u zamišljenim očima. Mišel iz pravne službe, dok sedi na fotokopir-aparatu, s najlon čarapama vezanim oko vrata dok neonke trepere nad nama. Kiran iz odeljenja za istorijske romanse, otpozadi, dok sve vreme priča o tome kako će mi odvojiti udove od tela a ja se smejem i smejem i ne znam zašto. Džeri, odgovoran za to što smo kupili sve one omladinske romane s rakom i zaradili pare, nežno vodi ljubav sa mnom u sali za sastanke s pogledom na Rokfeler centar dok ja plačem i ne znam zašto. Džo iz krimi-dokumentaristike, koji ništa ne čita, svršava glasno i brzo, i zove me *crnčugo*, pa onda *mama*. Džejson iz odeljenja za udžbenike tehničkih nauka koji traži da plačem kao što sam plakala sa Džerijem; to i sad može da me rasplače, ali kod kuće. Adam iz hrišćanske erotike, svršava mi na lice, ali

ne osećam ništa. Pa još jednom Džejk, jer mi se pokvarila tastatura, ali iz tehničke podrške ne dolazi Džejk nego Džon, zavlaci mi ruku pod majicu, i govori mi da je Džejk imao tešku saobraćajnu nesreću i da prognoza nije dobra.

I negde između svega toga, Mark. Mark, šef odeljenja za grafiku, gde vazduh miriše na topao papir i gde su svi srećni. Gde su posvuda svilenkasti snopovi papira velikog formata i gde štampači uzdišu od sopstvene vreline dok izbacuju dubokocrne i tečnoplave nijanse kao navijeni, panele čiste kao voda, tako saturisane da, ako ih pipneš dok su još sveži, osetiš vlagu. Ljudi iz grafike kreću se zgradom u nasmejanim grozdovima, s konceptima u naručju. Vode strastvene debate u liftu, o blindruku, verdani i kurijeru. Imaju posebno radno vreme i poseban kod oblačenja; svi do jednog u onom elegantnom, štreberastom limbu starijih učenika umetničkih akademija. A ja samo želim da sam jedna od njih. Želim da naručim azijske knedlice iz restorana preko puta i da ostanem do deset u kancelariji i variram pozadinu iza Frenka Lisca od mornarskoplave preko lazurit-plave do neboplave. Prijavila sam se triput. Zvali su me na razgovor dvaput. I u oba slučaja su tražili više od osnovnog crtanja ljudskih figura, što umem. Mark mi je rekao da će moju prijavu zadržati u arhivi, tako da sam otišla na neki noćni kurs koji nisam mogla da priuštim, i koji sam na kraju pala, osujećena pre-gibima mišića i, naročito, metatarzalnim kostima stopala. Držala sam se grafita na papiru, nadajući se da ću imati više kontrole nego slikajući, ali figure su mi se stalno zamućivale pod korenom šake.

U dubini duše osećam se kao da sam na kraju fluktuacije koju je započeo jedan jedini leptir. Mislim, samo sam za pola

stepena pomerena od svega što želim. Dobra sam, ali nedovoljno, što je gore nego da prosto ne umem. Zamalo. To je razlika između doživljaja na licu mesta, da izađeš i prisustvuješ, i gledanja događaja na vestima. Ipak, ne mogu da se otremem osećaja da u najbližem paralelnom svemiru postoji zadovoljnija i srećnija verzija mene, nasmejana, u sopstvenom ateljeu, s bojom iza ušiju. Ali u poslednje dve godine, kad god bih pokušala da slikam, skamenila bih se.

A Mark baš i nije anđeo oslikan na tavanici crkve, niti vorholovski ispeglan i hladan. On je zreo muškarac koji nosi mantile i drži sveže orhideje u kancelariji, skuplja igračke od polimerne gline i crta verzije *Sna ribareve žene* u stilu *Simpsonovih*. Jednog kišnog dana, u osam uveče, našli smo se zajedno u liftu. Pokazao mi je sliku oktopoda u kunilingusu, i veština kojom je izveo crtež oborila me je s nogu pravo na njegov kurać. Ali ovo nije kao s drugima – zanos parenja i mekani etar praznine. On mi zaista treba. Ima, jednostavno, muškaraca koje sažvaćem i proguram, a ima i onih koje polako rastapam u ustima. Oni su često osobe od autoriteta. A Mark je bio veoma dobar, izašli smo, i znao je da naruči vino. Poveo me je do svog stana, gotovo nemogućeg za Njujork, sveg u svetlima i otvorenim površinama, kao neka holivudska televizična laž.

Seks je okej, ali nekako nebitan, jer su mu u dnevnoj sobi setovi bojica *prizmakolor*, markera *kopik* i uljanih boja. Rolne sirovog platna, konzerve granulaste slikarske preparature i terpentina. Ravne, okrugle i filbert četkice od meke kamilje dlake. Iako je pomalo libertarijanac, ne traži od mene da se ičim bavimo napolju, tako da na kraju ispada okej. Vikende provodimo u krevetu, brzo prelazeći put od prvih nervoznih dodira do mesta na kojem nas ne ometaju nepredvidljive